

עבודת קיץ - תשפ"ג - תשפ"ד

הנחיות לדף העבודה:

1. לפניכם דף עבודה בנושא רכיבי הטיעון בטקסט, מאפייני הפועל ושם המספר.
2. עליכם לענות על כל השאלות.
3. היעזרו בהסברים המצורפים. ניתן להיעזר גם במחברת או במצגות בטימס.

שימו לב:

- יש להגיש את העבודה בכתב יד קריא וברור בצורה מסודרת בשבוע הראשון של שנת הלימודים תשפ"ד. (את השאלות בנושא הפועל – ניתן להדפיס ולענות בכתב יד).
- העבודה תיבדק על ידי המורות וינתן ציון שיהווה חלק מהציון הכולל של מחצית א'.
- כמו כן העבודה מהווה הכנה לבוחן בנושא שייערך בשבועיים הראשונים של השנה.

הסבר על רכיבי הטיעון בטקסט:

1. נושא / רעיון מרכזי – העניין (אדם, תופעה, מחלוקת) שרוב הטקסט עוסק בו.
למשל: השפעת הרשתות חברתיות
 2. טענה מרכזית – הדעה / העמדה של הכותב - אמירה שאפשר להתווכח על נכונותה.
למשל: הרשתות החברתיות יוצרות ריחוק וניכור בין האנשים.
 3. הדעה הרווחת / הטענה הרווחת – [רווח – נפוץ, מצוי, שכיח]
 - בדרך כלל מוצגת בלשון רבים – זה מה שרוב הציבור חושב / מאמין / יודע
 - חשוב להבחין בין הטענה המרכזית לבין הדעה הרווחת.
 - הדעה המקובלת היא לא בהכרח נכונה, ובדרך כלל הכותב אינו מסכים איתה והוא מציג אותה כדי להסתייג ממנה או להפריך אותה.למשל: כולם חושבים שרשתות חברתיות מקרבות בין אנשים..
- רמזים – בדרך כלל בהמשך תבוא הפרכה או הסתייגות מהדעה הרווחת באמצעות שימוש במילות ניגוד/ויתור כגון אבל, למרות זאת ועוד... או באמצעות שימוש במילות ספק או פקפוק כגון לכאורה.

טענת נגד, הפרכה, הסתייגות

טענה היא תמיד אמירה שאפשר להתווכח עליה ולכן יש לה שני צדדים (לפחות). לעיתים יביא הכותב טענות המנוגדות לעמדתו כדי להפריך אותן (לסתור אותן, להסביר מדוע הן שגויות) או להסתייג מהן (להתנגד להן באופן חלקי). בדרך זו הכותב מחזק את העמדה שלו.

מציאת רכיבי הטיעון בטקסטונים

1. קראו את הקטע מהמאמר: "הטכניון טועה כשהוא עובר ללמד באנגלית" מאת רוביק רוזנטל. [12 נק']

הכוונה לאמץ את האנגלית כשפת ההוראה בלימודי התואר שני במנהל עסקים בטכניון מקוממת. מוסדות הטכניון חייבים להסיר אותה מסדר היום של המוסד. החלטה זו היא כל מה שהעולם האקדמי אינו יכול להרשות: התנערות של האקדמיה ממעמדה כמובילת תרבות וכמעצבת דמות ההשכלה הישראלית. הטענה שבעידן הגלובליזציה השפה השלטת היא האנגלית אינה תקפה. הגלובליזציה הייתה כאן תמיד, גם אם פעם קראו לה אירופיזציה או גרמניזציה, ואין לה קשר לשפת ההוראה. ההשכלה הכללית הייתה ותהיה תמיד מלאה בתכנים מתרבויות שונות וגם אוניברסליות, ובהשפעה של שפות שונות. סטודנט ישראלי צריך להכיר על פי המקצועות השונים מאגר עצום של מונחים בשפות מגוונות, וגם לדעת לקרוא ולכתוב בשפות שונות. אבל כבר במלחמת השפות שהתחוללה בתחילת המאה ה-20 בטכניון הבינו כי שפת ההוראה צריכה להיות עברית ולא גרמנית. הרצף הלשוני, המשפט השלם, השיח כולו, חייב להיות עברי, ובו ורק בו משתבצת השפה האחרת. ויותר מזה: רק הוראה בעברית היא הכנה להמשך המורשת ההשכלתית בישראל, וגם ליישום ולהעברת המידע לשכבות רחבות יותר.

i. כתבו במשפט תמציתי את טענתו של הכותב, המופיעה בפסקה הראשונה.

ii. בקטע מרומזת טענת נגד – כתבו אותה כמשפט טענה ברור.

iii. כיצד מפריך הכותב את טענת הנגד?

2. קראו את הקטע מתוך מאמר בשם "קריאת תיגר על מתנגדי החלב" מאת ד"ר חיים סדובסקי. קראו

אותו וענו על השאלות שאחריו:

החלב הוא מזון מושלם, ומי שמונע בטענות שווא חלב, יוגורטים וגבינות מילדים וממבוגרים, גורם להם עוול גדול. זו לא חוכמה לצעוק שהחלב גורם לאלרגיות, לליחה, לסרטן, לאוסטיאופורוזיס, לסוכרת.. החלב מזיק, מציגים מתנגדי החלב את טיעוניהם **מבלי להסבירם, כאילו שהם שליחי אלוהים עלי אדמות**. ואם כבר, יש כאלה שמסתמכים על כתבי הקודש כדי להצדיק את טיעוניהם. לטענתם, האל ברא את האדם באופן מושלם, לכן נתן לו הוראות תזונה שאין בהן חלב, **משום שהוא כביכול לא רצה שנשתה חלב ונאכל ממוצרי החלב**. לשם כך הם אף מצטטים מספר בראשית פסוקים שלא נזכרת בהם המילה "חלב" **בלי להתייחס לפסוקים שנשמטו משום מה מזיכרונם, שהרי עשרות פעמים מופיעה המילה חלב בספר התנ"ך. כעשרים פעמים מופיע רק המונח: "ארץ זבת חלב ודבש", ולא רק חלב מוזכר אלא גם מוצרי חלב כגון חמאה וגבינה**.

הכותב מציג את טענתו וגם את טענת הנגד. [12 נק']

i. מהי הטענה המרכזית של הכותב?

ii. מהי טענת הנגד?

iii. מה תפקיד החלקים המודגשים בקטע?

3. קראו את הקטע מתוך מאמר מאת יעל אלנתן בשם "הדרך אל האושר" העוסק בקשר שבין אושר ועבודה. קראו אותו וענו על השאלות שאחריו: [8 נק']

פסיכולוגים משתמשים במשוואה להגדרת אושר, ולפיה אושר הוא שילוב בין הנאה ובין עשייה שיש בה משמעות. לפי פרופ' יובל, במשוואה זו החלק של ההנאה קטן מן החלק של המשמעות. תרבות הצריכה המערבית משווקת את התפיסה שרק הנאה גורמת אושר, אולם לפי פרופ' יובל, תפיסה זו אינה נכונה. וכיצד כל זה קשור לאושרו של אדם במקום העבודה? רבים סבורים כי עדיף שלא לעבוד מלעבוד, ושעבודה קלה עדיפה מעבודה קשה. גם אלה הן תפיסות שגויות. אם אדם רוצה לדעת אם העבודה שלו גורמת לו אושר, הוא צריך לשאול את עצמו אם הוא היה עובד בה גם בלי תמורה כספית. אם תשובתו על שאלה זו חיובית, סימן שעבודתו מעניקה לו אושר.

1. בקטע מוצגות שתי טענות רווחות - מה הן?

2. בקטע מופרכת רק טענה רווחת אחת, מהי וכיצד הכותב מפריך אותה?

מערכת הפועל - גזרות השלמים והמרובעים

א. השלימו את הטבלה. [20 נק]

הפועל	השורש	הבניין	הזמן	הגוף
המפעלים יסגרו בגלל מחסור בעובדים.				
מדוע הזדעזעתם ממצב האולם?				
הקפה כלול במחיר הכרטיס להצגה.				
הצמדו לימין הדרך.				
השירים ידפסו על בריסטול גדול.				
המנהלים הבטיחו: נצמצם את הפערים.				
בקישור זה מאחסנים קבצי המדיה.				
הסתגלתן למצב החדש במהירות.				
החנוכייה תדלק בחג החנוכה.				
הגי'פ תדלק לקראת הנסיעה לאילת.				

ב. השלימו את הטבלה. בעמודה האחרונה כתבו שם פעולה מאותו השורש ומאותו הבניין של הפועל המודגש. [20 נק']

שם פעולה	הזמן	הבניין	השורש	הפועל
				התסריטאים שִׁלְפוּ רעיונות.
				הציונים מְשַׁקְפִים את הישגיהם.
				דמותו ה שְׁתַּקְפָה בחלון.
				אנחנו מְשַׁקְפִים על הנוף.
				אל תִּשְׁתַּעַבְדוּ לעבודתכם.
				השדרנים יְקַלְטוּ את התכנית.
				הִשְׁאֲרוּ בבית.
				נֶאֱפִין יחד את הדמויות במחזה.
				תִּרְגְּלוּ את הנושא החדש בכיתה.
				אל תִּרְגְּלוּ אחר ילדיכם הבוגרים.

ג. צרו את הפעלים לפי ההנחיות הכתובות: [8 נק']

המילה	גוף	זמן	בניין	שורש
	מדברים	עבר	נפעל	כנ"ס
	נוכח	ציווי	פעל-קל	שמ"ר
	נוכחת	עתיד	הפעיל	רג"ש
	נסתר	הווה	פיעל (פֻּעַל)	ספ"ר
	מדבר/ת	עתיד	התפעל	קש"ר
	נסתרת	עבר	הופעל (הֻפְעַל)	של"מ
	נסתרים	עבר	פועל (פֻּעַל)	שכפ"ל
	מדבר/ת	עתיד	פעל-קל	מכ"ר

שם המספר [20 נקודות]

כתבו את הצורה הנכונה של שם המספר במילים או הקיפו את הצורה הנכונה של שם המספר.

1. המחקר נערך בקרב **שבעים ושניים אלף / שבעים ושתיים אלף** אחיות.
2. המחקר נערך במשך **45** _____ דקות.
3. אל המחקר הגיעו **4** _____ פעמים בשבוע. ילדים בני **שנים עשר / שתיים עשרה**.
4. המחקר החדש בנושא התרופות פורסם ב- **10** _____ באוגוסט בשנת **אלפיים עשרים ושניים / אלפיים עשרים ושתיים**.
5. מדינת ישראל חגגה השנה את יום העצמאות ה- **שבעים וחמש / שבעים וחמישה**.
6. מספר הטיולים של משרד החינוך עלה ב- **13** _____ אחוזים ב- **שלושת / שלוש** השנים האחרונות.
7. בסוף המאה ה- **15** _____ גילו את יבשת אמריקה.
8. משרד החינוך מגדיר **3** _____ סוגי פעילויות בתחום הטיולים: שעת סיור, יום סיור וטיול שנתי.
9. המפגש יתקיים בחדר מספר **מאה ואחד / מאה ואחת** בבניין א' באוניברסיטת תל אביב.
10. הכינוס האחרון של חברי הפורום התקיים לפני **5** _____ שבועות.
11. בשנת תשפ"א נערכו בישראל **99,482** _____ מסיבות.
12. בכינוס ה- **11** _____ של הפורום לתזונה בת־קיימה דנו בשאלה: "איך אפשר להאכיל **9** _____ מיליארד אנשים?"
13. על פי דוח האו"ם, משנת 1980 עד ימינו גדלה פי **2** _____ צריכת הבשר השנתית במדינות המתפתחות.
14. ב- **5** _____ הערים הגדולות הופעלה ב- **10** _____ גני ילדים תכנית לשיפור התזונה.
15. קניתי ספר ב- **חמישים ושלוש / חמישים ושלושה** שקלים.